

Psykolog

Klager

Oslo, 27.08.2019
FER-sak: 23/19K

FAGETISK KLAGESAK - KONKLUSJON

Klager:

Innklaget psykolog:

Norsk psykologforening (NPF), Fagetisk råd (FER) mottok klagen 11.04.19 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 26.08.19.

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Klager hevder at psykologen i første terapitime fremmet et syn på homofili som underordnet heterofili. Klager mener psykologen gjennom sin opptreden har brutt EPNP II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet. Ifølge klager skal psykologen ha uttalt at klager som homofil berøvet barna sine for en farsfigur. Psykologen skal også ha hevdet at det ville få negative konsekvenser for barna om hun ble værende i et lesbisk forhold. Klager sier at psykologen brakte opp dette temaet på eget initiativ og uten at hun selv problematiserte sin legning eller hadde uttrykt bekymring rundt sitt familieliv. Det var heller ikke dette hun søkte seg til terapi for å få hjelp med. Klager hevder at psykologen begrunnet rolleforskjellen mellom menn og kvinner ved å vise til Freuds teori om ødipuskomplekset. Ut fra denne teorien mente han ifølge klager at en kvinne ikke kunne ha samme funksjon som en mann i barnets løsrivelsesprosess fra mor. Klager skriver at hun opplevde samtalen som krenkende og svært uprofesjonell. Hun skriver at dersom temaet seksuell legning hadde vært vanskelig for henne, hadde en slik måte å bli møtt på vært svært skampåførende.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Vedtak: *5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.*
Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i

Fagetisk råd, Norsk Psykologforening, Kirkegata 2, Postboks 419 Sentrum, N-0103 Oslo
Org.nr. 970 168 419. Tlf. +47 23 10 31 30. Telefaks +47 22 42 42 92. E-post: npfpost@psykologforeningen.no
Bankgiro nr. 8380.08.71932. www.psykologforeningen.no

psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

SAKSGANG:

- 11.04.19 FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem.
- 25.05.19 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 14.06.19 FER mottok redegjørelse fra psykologen.
- 27.06.19 Redegjørelsen ble sent til klager med anmodning om innen to uker å kommentere redegjørelsen. FER har ikke mottatt kommentar fra klager.
- 26.08.19 FER sluttbehandlet saken.

OPPSUMMERING AV TILSENDT DOKUMENTASJON

ii) Relevante punkter i ”Etiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

Ut fra det som fremgikk av klagen fant FER grunnlag for å åpne saken for kontradiksjon med henvisning til EPNP II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet.

Rådet ba om psykologens redegjørelse til innholdet i klagen, og hans refleksjoner rundt det som ble beskrevet under de ulike punktene. Det ble spesielt henvist til følgende punkter i EPNP:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer.

Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

II.4 Integritet

Psykologen søker å fremme integritet innen forskning, undervisning og anvendt psykologi. Dette innebærer at psykologen opptrer ærlig, upartisk og respektfullt overfor relevante involverte parter. Han/hun forsøker å synliggjøre og klargjøre sin egen rolle i de ulike sammenhengene der han/hun arbeider.

FER ba psykologen reflektere over hvordan klager opplevde seg møtt av ham i første terapitime. Vi ba ham også om å redegjøre for på hvilket faglig grunnlag han uttalte seg vedrørende spørsmålet om seksuell legning og barns beste. Dersom det medførte riktighet at han fremsatte disse påstandene, ønsket vi at han reflekterte over hvordan dette påvirket klager og hennes integritet, samt hvilke konsekvenser det fikk for det videre behandlingsforløpet.

iii) Psykologens redegjørelse.

I sin redegjørelse skriver psykologen at han i første kliniske intervju ofte møter pasienter med «en uttalt overføringsreaksjon». Han beskriver ulike reaksjoner fra pasienter generelt på denne tilnærmingen. Han kaller disse reaksjonene for bevisste forsvarsreaksjoner som han bruker som viktig informasjon for en senere tolkning. Psykologen skriver at han ikke kjenner seg igjen i klagers virkelighetsbeskrivelse. Han kan ikke huske at pasientens seksuelle legning var tema annet enn som en faktaopplysning. Han skriver at det strider mot hans verdier og holdninger å sette noens seksuelle orientering i et over-/underordningsperspektiv. Heller ikke mors og fars separasjonsprosess hos spedbarn kan han huske var tema i samtalen med klager. Han skriver at han alltid har møtt homofile pasienter med toleranse, verdighet og respekt. Psykologen redegjør for teorien bak sin tenkning om ødipuskomplekset, og mener klager tillegger ham feil faglig synspunkt. Psykologen mener han satte av god tid, la stor vekt på å lytte til klagers egen beskrivelse av problemene. Han mener han ga adekvat tilbakemelding og informasjon og at han forsøkte å formidle en empatisk holdning for å etablere trygghet og en god arbeidsallianse. Psykologen beklager at klager til tross for hans intensjoner, opplevde hans utsagn som krenkende. Han skriver at han er svært bevisst på å ikke påføre pasienter skam og han lurer på om kilden til klagers skam kan ha en annen kilde enn ham. Han skriver: «Har hun en forutinntatt agenda?». Psykologen skriver at han etter å ha mottatt klagen har brukt mye tid på å reflektere over hvorfor man opplever situasjoner så ulikt. Han viser til at klager er psykologistudent og mener klagen kan betraktes som «et symbolsk fadermord» overfor ham som erfaren psykolog. Avslutningsvis skriver psykologen at han i løpet av en lang karriere aldri har mistet en pasient i selvmord eller «fått en eneste plett på rullebladet». Han håper FER ikke lar seg «forlede» av klager og avviser saken da han tror alle parter vil være best tjent med det. Vedlagt klagen var utskrift av pasientens journal.

FER har ikke mottatt kommentar fra klager.

FERS VURDERING OG KONKLUSJON

I denne saken foreligger det uenighet mellom klager og psykolog på hva som rent faktisk har blitt formidlet under en vurderingssamtale etter at klager henvendte seg til psykologen for behandling. FER kan ikke etterprøve påstand mot påstand, eller ta stilling til faktum i saken når informasjonen som fremkommer er motstridende. På dette punktet har derfor ikke FER tilstrekkelig grunnlag til å konkludere om psykologen har opptrådt i overensstemmelse med EPNP.

Når det gjelder den delen av klagen som omhandler at klager opplevde seg lite respektert og krenket av psykologens uttalelser og terapeutiske tilnærming, fremkommer det også motstridende informasjon. Psykologen fastholder at han overfor klager var opptatt av å vise respekt og kan ikke kjenne seg igjen i klagers opplevelse. Det er vanskelig for FER å ta stilling til klagesaken ut fra det som fremkommer av informasjon også på dette området, men det kan se ut til at psykologen har vært lite inntonet på klagers hjelpebehov og i for stor grad fastholdt sine egne teoretiske oppfatninger. FER merker seg at psykologen i sin redegjørelse i liten grad redegjør for hva han opplevde at klager søkte hjelp for og hvordan hans tilnærming påvirket henne. Han erkjenner at han og klager har motstridene opplevelser av samtalen og han reflekterer over dette, men da ut fra sitt eget teoretiske ståsted. I den grad han reflekterer over klagers opplevelser, er det i form av å fastholde en teoretisk forståelse om at hun begår et «symbolsk fadermord» overfor ham ved å klage på ham. Han skriver også at han håper FER ikke «lar seg forlede av» klager, og avviser saken. Det er FERs vurdering at psykologen med denne tilnærmingen utviser lite respekt for klagers integritet.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtak fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard